

Enneagram Trip - Hong Kong 2009

ถือเป็นหลักปฏิบัติของผู้เป็นวิทยากรเอ็นเนียแกรมว่า นอกจากจะต้องมีความรู้ในเรื่องนี้อย่างลึกซึ้ง แม่นยำ และนำไปใช้เปลี่ยนแปลงตัวเองให้ได้ก่อนแล้ว ยังต้องพัฒนาความรู้และทักษะในเรื่องนี้อย่างต่อเนื่องอีกด้วย เอ็นเนียแกรมไม่ใช่เรื่องที่เรแค่ชอบชมเรื่องนี้หลายๆ ครั้งแล้วจะสอนได้ผลดี หรือเพียงแค่ลงทุนไปเข้า Certification Program หรือ Train-The-Trainer Course ในเรื่องนี้ แล้วจะกลับมาสอนได้ทันที

ประเด็นเรื่องการพัฒนาทักษะความรู้ในเรื่องนี้อยู่เสมอก็เป็นเรื่องสำคัญจำเป็นอย่างยิ่ง แม้เอ็นเนียแกรมได้รับการพัฒนามาจนความรู้ที่เป็นระบบ เป็นองค์รวม มีพลวัตร เนื้อหาครอบคลุมด้านต่างๆ ของชีวิต สามารถปรับใช้ให้เป็นประโยชน์ได้อย่างเป็นรูปธรรม ในรูปแบบการใช้งาน (Application) ต่างๆ อยู่แล้วก็ตาม ศาสตร์นี้ก็ยิ่งเติบโตและวิวัฒนาการอยู่เสมอ ทั้งในด้านองค์ความรู้และการนำไปใช้

ขอยกตัวอย่างเช่น แม้จะมีหนังสือเอ็นเนียแกรม (ภาษาอังกฤษ) ออกมามากกว่า 90 เล่มแล้ว ทุกปีก็ยังมีเล่มใหม่ๆ ออกมาอยู่เสมอ ปีนี้ก็เช่นกัน มี 2 เล่มที่สร้างความตื่นตาตื่นใจกับผมไม่น้อย เล่มแรกชื่อ **The Breckenridge Enneagram** ส่วนอีกเล่มชื่อ **Bringing Out the Best in Everyone You Coach : Use the Enneagram System for Exceptional Results** เขียนโดย **Ph.D., Ginger Lapid-Bogda (ดร. จินเจอร์ ลาพิด-บ็อคดา)** เจ้าของหนังสือที่แปลเป็นภาษาไทยแล้ว 2 เล่มนั่นเอง คือ **มันคนให้เก่งคน** และ **พิชิต 7 Leadership Competencies ด้วยเอ็นเนียแกรม**

The Breckenridge Enneagram เขียนโดย Mark Bodnarczuk ซึ่งเป็นชื่อที่คนในแวดวงเอ็นเนียแกรมก็ไม่คุ้นเคยมาก่อน เขาเป็น Executive Director ของบริษัทที่ปรึกษาและวิจัยที่เน้นด้านวัฒนธรรมองค์กร ผลงานเล่มนี้ถือเป็นปรากฏการณ์ครั้งยิ่งใหญ่ในวงการก็ว่าได้ เพราะที่ผ่านมา เรามองเรื่องเอ็นเนียแกรมว่ามีพื้นฐานจากจิตวิทยาแนวจิตวิญญาณ หรืออภิปรัชญา (Metaphysics) แต่ผู้เขียนเล่มนี้ใช้แนวทางวิทยาศาสตร์เชิงรูปธรรม (Naturalistic Scientific) ในการอธิบายการก่อเกิดและการแสดงพฤติกรรมของบุคลิกภาพของคนทั้ง 9 แบบ และมีการเชื่อมโยงกับทฤษฎีจิตวิทยาและความต้องการตามลำดับขั้นของอับราฮัม มาสโลว์

ส่วนเล่มที่สองผมขออธิบายสั้นๆ ว่าเป็นการใช้เอ็นเนียแกรมในการ Coaching บุคคล ซึ่งมีแนวทางที่เฉพาะเจาะจง (Tailored-made) สำหรับคนแต่ละบุคลิกภาพ จึงได้ผลมากกว่าที่จะใช้แนวทางเดียวกันในการโค้ชโดยไม่ได้คำนึงถึงความแตกต่างของบุคคล

ข้างต้นนี้เป็นกรยกตัวอย่างว่าทำไมคนที่ทำงานด้านนี้จึงต้องพัฒนาความรู้ทักษะตัวเองอยู่เสมอ ดังนั้น เมื่อมีโอกาส ผมเองก็ต้องเข้าสัมมนา หรืออบรมเรื่องนี้เพิ่มเติมอยู่แทบทุกปี ปลายเดือนกันยายน

ที่ผ่านมา ผมเดินทางไปฮ่องกงด้วยจุดประสงค์นี้ จึงขอนำมาบอกเล่ากันในฉบับนี้

IEA China 2009 Conference

ผมเคยเล่าเกี่ยวกับ IEA หรือ International Enneagram Association แล้วในคอลัมน์นี้เมื่อปลายปีก่อน (อ่านบทความทุกฉบับได้ใน <http://enneagram.co.th/article.htm>) ปัจจุบัน IEA มีเครือข่ายในหลายประเทศ ในเอเชียมี 2 แห่งคือ IEA Korea และ IEA China ซึ่งเพิ่งก่อตั้งมาได้ไม่นาน

ปีนี้ผมไปเข้า IEA China Conference ซึ่งจัดขึ้นเป็นครั้งแรกที่ฮ่องกงระหว่างวันที่ 26 - 27 กันยายน โดยมีผู้พูด (Speaker) จากประเทศต่างๆ รวมทั้งคนฮ่องกงเอง และก็เช่นเดียวกับ IEA conference ที่อเมริกา มีหัวข้อการใช้เอ็นเนียแกรมกับต่างๆ ที่น่าสนใจมากมาย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องทีม ภาวะผู้นำ วัฒนธรรมองค์กร ความสัมพันธ์ ฯลฯ ผมเองก็ได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เพิ่มเติมเหมือนทุกครั้ง

ชื่องานของการสัมมนาครั้งนี้คือ **Beyond Personality** คือมองคุณค่าของเอ็นเนียแกรมที่ไม่ใช่แค่ความรู้ทางบุคลิกภาพ นั่นคือเป็นเครื่องมือของการอยู่กับปัจจุบันหรือการเจริญสติในแต่ละขณะนั่นเอง ทั้ง Keynote และ Endnote Speech ต่างก็นั่นถึงคุณค่าของเอ็นเนียแกรมในแง่นี้

ข้อมูลที่ได้จากการพูดคุยกับคนที่นี่ เอ็นเนียแกรมได้เข้าสู่ฮ่องกงครั้งแรกในช่วงปี 1996 โดยการเชิญครูเอ็นเนียแกรมจากอเมริกามาสอน หลังจากนั้นก็ได้รับความนิยมแพร่หลาย เท่าที่คุยกับคนที่นี่ ปัจจุบันมีคนสอนเรื่องนี้ที่ฮ่องกงและจีนหลายสิบคน ซึ่งส่วนใหญ่แล้วไม่ได้คุณภาพ ตัวอย่างเช่น มีดาราพิธีกรทางโทรทัศน์คนหนึ่งหันเหมาสอนเรื่องนี้หลังจากตัวเองเพิ่งรู้เรื่องนี้ได้ไม่นาน

เรื่องคุณภาพนี้เป็นส่วนหนึ่งของเรื่อง Ethic ในการใช้เอ็นเนียแกรม และเป็นวัตถุประสงค์หนึ่งของการจัดตั้งสมาคมเอ็นเนียแกรมในที่ต่างๆ เมื่อเปรียบเทียบกับฮ่องกงแล้ว การเผยแพร่เอ็นเนียแกรมในประเทศไทยนับว่าไม่มีปัญหาเรื่องนี้มากเท่า พวกเราที่ทำเรื่องนี้อยู่ในไทยล้วนเป็นลูกศิษย์ของอาจารย์สันติกริ ผู้เผยแพร่เอ็นเนียแกรมเข้าสู่ไทย ซึ่งท่านก็ได้กำกับเรื่องจริยธรรมมาแต่เริ่มต้น

OD Consulting with the Enneagram

จบ Conference เย็นวันอาทิตย์ ผมกับคณะนั่งเรือเฟอร์รี่จากเกาะฮ่องกงไปยังโรงแรมแห่งหนึ่งในเกาะลันเตา เพื่อเข้าอบรมหลักสูตร **OD Consulting with the Enneagram** โดย ดร. จินเจอร์ เป็นเวลา 5 วัน

ก่อนรู้จักเอ็นเนียแกรม ดร. จินเจอร์ทำงานด้าน OD Consulting และหลังจากศึกษาเอ็นเนียแกรมกับเฮเลน พาล์มเมอร์

บรรยายภาคการกล่าวเปิดงาน IEA China Conference (จากซ้ายไปขวา) Gloria ประธาน IEA China, Dr. Ginger, Russ Husson ครูเอ็นเนียแกรมและผู้เขียนหนังสือ The Wisdom of the Enneagram และ Peter ครูเอ็นเนียแกรม ผู้สืบทอดแนวทางของเฮเลน พาลเมอร์

บรรยายภาคการอบรม OD Consulting with the Enneagram

ผู้เขียนเอ็นเนียแกรม ศาสตร์เพื่อความเข้าใจตนเองและผู้อื่น เธอก็เริ่มผสมผสานความรู้นี้กับงานด้านการพัฒนาองค์กรของเธอมาโดยตลอด หนังสือของเธอที่ออกมาแล้ว 3 เล่มล้วนเขียนขึ้นจากประสบการณ์การทำงานด้านการพัฒนาองค์กรและความรู้เอ็นเนียแกรมของเธอ

ผมเริ่มสอนเอ็นเนียแกรมเป็นงานอดิเรกให้กับบุคคลทั่วไปและองค์กรต่างๆ หลังจากแปลหนังสือเล่มแรกของเฮเลนเสร็จเมื่อปี 2546 ตอนแรกก็ใช้แนวทางและกิจกรรมที่ผมดัดแปลงขึ้นเองโดยเน้นการประยุกต์ใช้เรื่องนี้ในการพัฒนาตนเองทั้งในการทำงานและชีวิตส่วนตัว ต่อมาเมื่อหนังสือเล่มแรกของ ดร. จินเจอร์ Bringing Out the Best in Yourself at Work ออกมาในปี 2547 หลังจากอ่านจบผมเห็นภาพทันทีว่า ผมสามารถทำงานฝึกอบรมเอ็นเนียแกรมเป็นอาชีพเต็มตัว โดยใช้แนวทางจากหนังสือเล่มนี้ กลางปี 2548 ผมจึงลาออกจากการประจำเพื่อมาทำงานเผยแพร่เอ็นเนียแกรมอย่างเต็มตัวตั้งแต่นั้นมา

ถึงวันนี้ เอ็นเนียแกรมได้รับการบรรจุให้เป็นหลักสูตรพัฒนาบุคลากรของบริษัทใหญ่ๆ หลายแห่ง ต้นสัปดาห์ที่เขียนบทความนี้ ผมไปทำสัมมนาให้กับบริษัทผลิตแป้ง Starch แห่งหนึ่ง แล้วก็ทราบจากผู้เข้าสัมมนาคณะหนึ่งว่า สามีของเธอที่ทำงานในธนาคารสี่หนึ่งเพิ่งอบรมกับผมที่สำนักงานใหญ่เมื่อเดือนก่อน เมื่อวานผมไปอบรมให้กับธนาคารอีกสี่หนึ่ง ผู้เข้าสัมมนาคณะหนึ่งก็บอกกับผมว่า ลูกสาวที่อยู่บริษัทผลิตภัณฑอาหารขนาดใหญ่ก็เพิ่งอบรมกับผมเช่นกัน เรื่องที่ดูเหมือนเป็นการบังเอิญเช่นนี้คงเกิดขึ้นเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จากนี้ไป ที่เล่าเรื่องเบาๆ แทรกบ้างนี่ก็เพื่อให้เหมาะกับบรรยายภาคสายๆ สัปดาห์นี้ ขอต่อด้วยสาระบางส่วนในเรื่อง OD ที่ผมเพิ่งไปอบรมมา

Organization Development (OD)

OD คือกลยุทธ์ในการพัฒนาองค์กรโดยใช้ความรู้และความเชี่ยวชาญ (Practice) ด้านพฤติกรรมศาสตร์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของบุคคลและองค์กร (French, Bell & Zawacki, 2000)

Action Research เป็นเทคโนโลยีที่สำคัญของการทำไอดี French & Bell, 1999 ให้นิยามในเรื่องนี้ว่า “องค์ประกอบที่สำคัญของไอดีคือ การวินิจฉัย การรวบรวมข้อมูล การให้ฟีดแบ็กกับกลุ่มลูกค้า การอภิปรายข้อมูลและงานที่กลุ่มลูกค้าต้องทำ การวางแผนดำเนินการและลงมือทำ ลำดับขั้นตอนเหล่านี้มักต่อเนื่องเป็นวงจร โดยมีจุดมุ่งเน้นที่ปัญหาใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นในระหว่างที่กลุ่มลูกค้าเรียนรู้ที่จะทำงานด้วยกันให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น”

ค่านิยมหลักของไอดีมีดังต่อไปนี้ (จาก International Organization Development Code of Ethics Guidelines)

- คุณภาพชีวิต ต้องมีความพึงพอใจในชีวิตโดยรวม

- สุขภาพ การได้ใช้ศักยภาพของมนุษย์และอำนาจหน้าที่ การพัฒนาเติบโต และความเป็นเลิศ
- อิสรภาพและความรับผิดชอบ
- ความยุติธรรม หมายถึงความเป็นธรรม และความถูกต้องสำหรับทุกคน
- คัดค้าน ความสุจริต คุณค่าและสิทธิขั้นพื้นฐานของคนทุกระดับในระบบของลูกค้ำ
- ทักษะที่ดีที่เอื้อประโยชน์กับทุกคน และความร่วมมือกัน
- ความจริงใจและการเปิดใจในความสัมพันธ์
- ประสิทธิภาพที่เป็นไปในทางเดียวกับประสิทธิผล
- เน้นความเป็นองค์รวมมองในเชิงระบบและคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสีย
- การมีส่วนร่วมในระบบในวงกว้าง

OD Phrases

สำหรับที่ปรึกษาแล้ว งานไอดีแบ่งออกเป็นขั้นตอนสำคัญอย่างคร่าวๆ ดังนี้

1. **Contracting** ครอบคลุมตั้งแต่การพบปะเบื้องต้น การนิยามปัญหา กำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน ตกลงในเรื่องผลลัพธ์ที่ต้องการ และการทำสัญญา
2. **Collecting** คือการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล
3. **Communicating** คือการให้ฟีดแบ็กหรือสื่อสารผลที่ได้กับลูกค้ำ
4. **Challenging** หมายถึง การทำให้ลูกค้ำเกิดความมุ่งมั่นที่จะลงมือดำเนินการ
5. **Changing** คือ การวางแผนดำเนินการและลงมือทำ Intervention
6. **Closing** คือการประเมินผลและจบงาน

ก่อนไปอบรม ผมคิดว่า OD Consulting เป็นงานที่ยุ่งยาก ซับซ้อนเกินความสามารถและความเข้าใจ แต่หลังจากผ่านหลักสูตรนี้แล้ว ผมพบว่างานแบบนี้ไม่ได้ยากอย่างที่คิด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ถ้าเราสามารถนำความรู้จากเอ็นเนียแกรมมาช่วยในแต่ละขั้นตอนของงานข้างต้น

นี่ก็เป็นอีกตัวอย่างที่เป็นรูปธรรมที่เราสามารถนำเอ็นเนียแกรมมาใช้ได้อย่างมีคุณค่า

สวัสดิ์ วินาทีปัจจุบันครับ ขอให้ผู้อ่านทุกท่านพยายามรู้ตัวว่าพร้อมไปกับจังหวะชีวิตในแต่ละขณะ เพราะนี่เป็นหนทางเดียวที่เราจะเข้าถึงความสุขที่แท้จริง